

LETNO POROČILO
SLOVENSKE ANTIDOPING ORGANIZACIJE
2017

www.sloado.si

Uvod

Nikakršnega dvoma ni več, da se je vsaj tekmovalni šport iz prosto časovne in prostovoljne interesne dejavnosti prelevil v neizprosno profesionalni šport. Šport mladih, usmerjenih v tekmovalni šport, se vse bolj podreja zakonitostim profesionalnega športa, kjer se za dosego cilja izbirajo vse možne poti, tudi stranpoti. Vzgojno trenajni procesi so še vedno podrejeni športnemu rezultatu in šport je namesto v igro usmerjen le še v dosežek. Šport je postal velik biznis.

Ne smemo biti presenečeni, ko ugotavljamo, da se doping v športu še vedno širi in to ne samo med najbolj komercialnimi športi, temveč med prav vsemi, izraziteje med ne-olimpijskimi, tudi manj komercialnimi športi.

Prisoten ostaja sistemski-politični vpliv, ki oživlja spomin na hladno vojno. Morda se v letu 2017 to sliši neverjetno, a je žal resnično. Številne preiskovalne komisije WADA in MOK ugotavljajo manipulacije pri zlorabi dopinga v športu. Mednarodni olimpijski komite je na podlagi izsledkov intenzivnih preiskav posegel po ukrepih, ki športu ne prinašajo nič dobrega.

Protidopinške organizacije predvsem varujemo čisti in pošten šport in sankcije zaradi kršitev protidopinških pravil razumemo drugače kot športne organizacije. Že res, da nismo sistemski odločevalci, kot na primer MOK ali mednarodne športne organizacije, a interes čistega športa mora imeti svojega varuha. WADA združuje vladni in nevladni interes in v prihajajočem obdobju odpira razpravo o skladnosti nacionalnih programov s Svetovnim protidopinškim Kodeksom, mednarodnimi standardi za skladnost, načinom sankcioniranja neskladnosti, kar vodi v bolj striktno izvajanje sprejetih mednarodnih pravil.

Svetovni program preprečevanja dopinga v športu ima več pomanjkljivosti, med katerimi najbolj izstopa splošna neučinkovitost dopinških testiranj, saj je zgolj 1,6% odvzetih vzorcev pozitivnih, kar upravičeno nakazuje ali na prostorsko in časovno neustrezen izbor športnikov za testiranje, ali pa slabe analitične metode v laboratorijih. Raziskave o razširjenosti dopinga to potrjujejo, saj naj bi bilo v doping vpletenih vsaj 40% vseh profesionalnih športnikov ter zaskrbljujoče visok odstotek mladoletnih športnikov (3 do 5%).

Kaj torej lahko storimo, da bodo športniki prepričani, da tekmujejo v čistem športnem okolju?

SLOADO prisega na ustrezen preventivni program, saj ima vsak športnik pravico po izobraževanju o nevarnostih uporabe dopinga. Predvsem pravočasni programi ozaveščanja v mladinskih kategorijah imajo lahko kasneje v karieri posameznika pozitivne učinke, ko se športnik ali športnica znajde v položaju, da se sreča s pobudo za uporabo dopinga.

Dopinška miselnost, ki jo zaznavamo že pri otrocih in kasneje mladostnikih, lahko zaradi prepogoste uporabe različnih zdravil v prosti prodaji in/ali prehranskih dopolnil pogosto povzroča motiv za kasnejšo uporabo dopinga. Zato se nam zdi smiselno, da s pravočasno vzgojo otrok, ko jih seznanjamo s temeljnimi principi poštenega nastopanja v športu, pričnemo že v osnovni šoli. Skozi zgodbe iz živalskega sveta, ki se otrokom vtisnejo v spomin, postavljamo temelje poštenega in čistega športa in ustvarjamo generacijo poštenih športnikov in športnic.

Janko Dvoršak
direktor

Kazalo vsebine:

Področja delovanja SLOADO	3
1. Testiranja in preiskave.....	4
1.1 KONTROLA DOPINGA	4
1.1.1 NAČRTOVANJE RAZPOREDITVE TESTIRANJ (NRT)	4
1.1.2 SLOADO PROGRAM TESTIRANJ	4
1.1.3 TESTIRANJA PO NAROČILU DRUGIH ORGANIZACIJ	6
1.2 WADA AKREDITIRANI LABORATORIJ	7
1.3 NACIONALNA SKUPINA ZA TESTIRANJE - NRTP	7
1.3.1 ZAHTEVE PROGRAMA POSREDOVANJA LOKACIJ	8
2. Upravljanje z rezultati.....	9
3. Terapevtske izjeme.....	10
4. Preventivni programi.....	11
4.1 IZVAJANJE IN ANALIZA PREVENTIVNIH PROGRAMOV V LETU 2017	11
4.2 INFORMIRANJE	17
4.3 USPOSABLJANJA	18
4.4 PROTIDOPINŠKA KONFERENCA IN SEMINARJI	18
5. Mednarodni projekti	19
6. Svetovanje	20
7. Žvižgavka – Anonimna prijava nepravilnosti v športu	20
8. Računovodske usmeritve	21
8.1 POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV OD 1.1.2017 DO 31.12.2017	21
8.1.1 PRIHODKI	21
8.1.2 ODHODKI	22
8.2 POJASNILA K BILANCI STANJA NA DAN 31.12.2017	22

Področja delovanja SLOADO

Poslanstvo SLOADO je varovanje integritete športa z vzpostavljanjem okolja, ki promovira in krepi šport brez dopinga ter omogočanje slovenskim športnikom, da trenirajo in tekmujejo v poštenem okolju. Ker pa se prepovedanih snovi ne poslužujejo le vrhunski športniki, SLOADO idejo o čistem športu v prvi vrsti širi med mlade športnike, z različnimi programi in kampanjami pa tudi med rekreativne športnike, študente, zdravnike in celotno športno javnost.

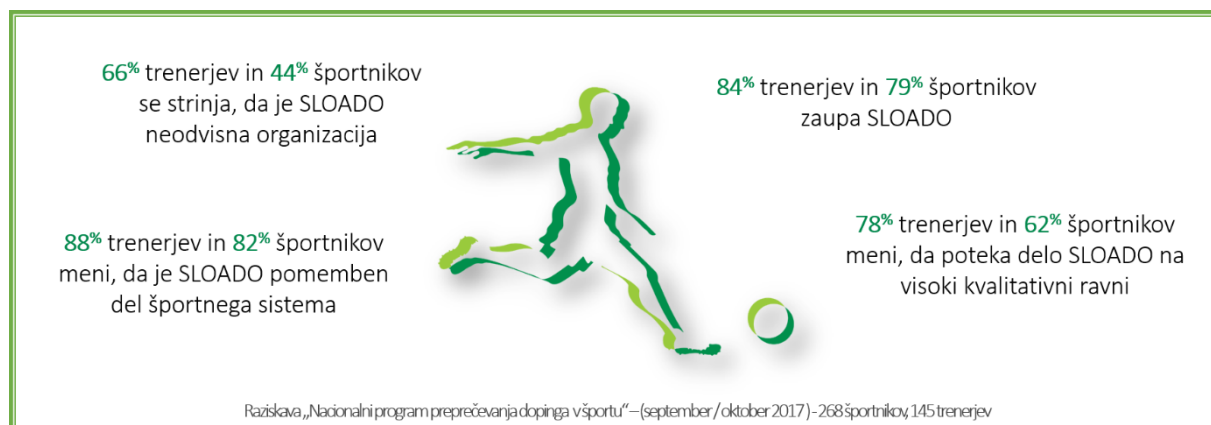
Področja delovanja SLOADO so zato razmeroma obsežna ter vključujejo vse programske sklope, ki jih predvideva Svetovni protidopinjski Kodeks (Kodeks). Programi se letno dopolnjujejo in nadgrajujejo ter prilagajajo zahtevam Svetovnega protidopinjskega programa, s čimer SLOADO zagotavlja skladnost Slovenije s Kodeksom.

Slika 1: Programski sklopi SLOADO

Podpora medijev in javnosti boju za čist šport vsako leto narašča, o čemer pričajo odzivi ob nedavnih dopinjskih primerih pri nas in v tujini, a kljub temu nas čaka še veliko dela, saj je predvsem poznavanje protidopinjskih vsebin in pravil še vedno na precej nizkem nivoju.

Slika 2: Mnenje slovenskih trenerjev in športnikov o delovanju SLOADO

1. Testiranja in preiskave

1.1 KONTROLA DOPINGA

SLOADO je v letu 2017 skupno odvzela 509 urinskih vzorcev in 57 krvnih vzorcev, od tega:

- v sklopu lastnega (nacionalnega) programa:
  - na tekmovanjih – 174,
  - izven tekmovanj – 109 urinskih vzorcev in 4 krvni vzorci,
- na podlagi naročila tretje osebe (mednarodne zveze, organizatorji mednarodnih tekmovanj):
  - na tekmovanjih – 157 urinskih vzorcev,
  - izven tekmovanj – 69 urinskih vzorcev in 53 krvnih vzorcev.

Tabela 1: Pregled izvedenih kontrol dopinga

2017	URIN			KRI			SKUPAJ
	na tekmovanjih	izven tekmovanj	skupaj	na tekmovanjih	izven tekmovanj	skupaj	
SLOADO	174	109	283	0	4	4	287
TUJI NAROČNIKI	157	69	226	0	53	53	279
SKUPAJ	331	178	509	0	57	57	566

1.1.1 NAČRTOVANJE RAZPOREDITVE TESTIRANJ (NRT)

Načrt razporeditve testiranja SLOADO je na podlagi 5.4 člena Kodeksa ključni strateški dokument, ki opredeljuje program testiranja na nacionalnem nivoju in harmonizira programsko delovanje protidopinških organizacij v svetovnem programu. NRT mora biti uravnotežen, učinkovit, s preiskavami podprt in sorazmeren program, ki na nacionalnem nivoju razporeja različne oblike testiranja, športne panoge in discipline, kategorije športnikov in vrste analize vzorcev. S 01. januarjem 2016 je postal NRT zavezujoč in obvezen element skladnosti s Kodeksom.

SLOADO je NRT razvijala v preteklih letih in na podlagi izkušenj pripravila model, ki je sorazmeren glede na mednarodno uspešnost slovenskih športnikov, potencialno oceno tveganja za doping, preteklo dopinško prakso v športu in strategijo zaščite čistih športnikov. Iz poročila je razvidno, da kljub vsem naporom, optimalno skladnega programa ni uspela izvesti. Zato ostaja to prioritarna naloga programa v letu 2018.

1.1.2 SLOADO PROGRAM TESTIRANJ

SLOADO program testiranja zajema le tista testiranja, ki jih uvede in usmerja SLOADO. V letu 2017 je bilo izvedenih **287** testiranja, od teh **174** na tekmovanjih in **113** izven tekmovanj.

Program testiranja na tekmovanjih bi moral potekati na vseh največjih nacionalnih tekmovanjih (državna prvenstva in pokalna tekmovanja) tako rekoč v vseh športih. V letu 2017 je program testiranja potekal na tekmovanjih 9 nacionalnih panožnih športnih zvez, pri čemer je program testiranja z nekaterimi zvezami potekal ob njihovem sofinanciranju, ostala testiranja pa so bila v celoti financirana s strani SLOADO.

Tabela 2: Program testiranja na tekmovanjih nacionalnih panožnih športnih zvez

<i>Nacionalna panožna športna zveza</i>	<i>Število testiranj</i>
<i>Plavalna zveza Slovenije</i>	4
<i>Kolesarska zveza Slovenije</i>	25
<i>Atletska zveza Slovenije</i>	20
<i>Košarkarska zveza Slovenije</i>	8
<i>Nogometna zveza Slovenije</i>	102
<i>Powerlifting zveza Slovenije</i>	3
<i>Hokejska zveza Slovenije</i>	4
<i>Rokometna zveza Slovenije</i>	4
<i>Judo zveza Slovenije</i>	4
Skupaj	174

Program testiranja na tekmovanjih je potekal:

- ✓ v sodelovanju z Nogometno zvezo Slovenije v Prvi Ligi Telekom Slovenije, Pokalu Slovenije, 1. mladinski in kadetski ligi ter 2. mladinski in kadetski ligi,
- ✓ v sodelovanju z Atletsko zvezo Slovenije na Atletskem pokalu Slovenije za člane in članice v Novi Gorici, državnem prvenstvu za članice in člane v atletiki v Celju, prvenstvu Slovenije za starejše mladince in mladinke na Ptujju ter na 17. mednarodnem atletskem mitingu v Slovenski Bistrici,
- ✓ v sodelovanju s Kolesarsko zvezo Slovenije na državnem prvenstvu v cestnem kolesarstvu v Kranju, na Maratonu Alpe ter na Grand Fondo BTC Ljubljana 2017,
- ✓ v sodelovanju s Powerlifting zvezo Slovenije na odprtem državnem prvenstvu Slovenije,
- ✓ v sklopu lastnega programa na državnem prvenstvu v plavanju v Kranju, na državnem prvenstvu v judu v Prevaljah, v polfinalu Lige Nova KBM v košarki, na polfinalni tekmi Pokala Slovenije v hokeju ter na tekmi Lige NLB v rokometu.

Skupno je bilo odvzetih 174 vzorcev, od tega je bilo **4,59 %** vzorcev dodatno testiranih na **GHRF** (Rastni hormon in njegovi sproščujoči dejavniki), **5,74 %** vzorcev pa na **ESAs** (Eritropoezo stimulirajoči agensi).

Program testiranja izven tekmovanj je bil v letu 2017 specifičen in bolj usmerjen v testiranje športnikov, kandidatov za nastop na OI v Pjongčangu. Predhodno manjša skupina za testiranje (NRTP) se je v drugi polovici leta povečevala z olimpijskimi kandidati. Večina je bila pred odhodom na igre testirana vsaj trikrat, s čimer je SLOADO izpolnila zahteve in pričakovanja delovne skupine WADA in MOK. Zahteva MOK je namreč bila, da so vsi športniki, ki bodo nastopili na ZOI, vključeni v protidopinške programe. To pomeni ustrezno število testiranj in ustrezno število dodatnih analiz, glede na fiziološke značilnosti posameznih športnih panog oz. disciplin. MOK je s pomočjo WADA spremljal koordinacijo NADO in IF ADO in s tem poskrbel, da bodo vsi športniki pred nastopom na ZOI ustrezno testirani.

Na podlagi Strokovnega dokumenta za specifično športno analizo – TDSSA, se je SLOADO približala tudi standardom glede dodatnih analiz vzorcev na ESAs (Eritropoezo stimulirajoči agensni) in GHRF (Rastni hormone in njegovi sproščujoči dejavniki). Na osnovi fizioloških kriterijev tveganja je bilo tako **24,8%** vzorcev dodatno testiranih še za **ESAs, 12,9 %** pa za **GHRF**.

Tabela 3: Program testiranj izven tekmovanj

<i>Šport</i>	<i>Št. testiranj izven tekmovanj</i>
<i>atletika</i>	7
<i>kajak/kanu</i>	1
<i>plavanje</i>	1
<i>hokej</i>	27
<i>biatlon</i>	9
<i>alpsko smučanje</i>	21
<i>tek na smučeh</i>	16
<i>deskanje</i>	7
<i>smučanje prostega sloga</i>	3
<i>nordijska kombinacija</i>	3
<i>kolesarstvo</i>	1
<i>smučarski skoki</i>	12
<i>Para alpsko smučanje</i>	1
<i>Skupaj</i>	109

Biološki potni list (ABP) in WADA TDSSA

SLOADO je letos morala začeti s programom biološkega potnega lista – ABP (odvzem krvi). Gre za spremljanje hematološkega profila športnika, v katerega bodo morali v letu 2018 biti vključeni vsi športniki, pri katerih je na podlagi TDSSA dodaten obseg analiz ESAs enak ali večji od 30%. V program je že vključeno manjše število športnikov, odvzeti pa so bili tudi že prvi vzorci. SLOADO je pri oblikovanju skupine upošteval podrobno načrtovane kriterije za program ABP.

1.1.3 TESTIRANJA PO NAROČILU DRUGIH ORGANIZACIJ

V letu 2017 je SLOADO po naročilu drugih organizacij izven tekmovanj odvzela **69** urinskih in **53** krvnih vzorcev. Na tekmovanjih je bilo izvedenih **157** urinskih testiranj.

V Sloveniji je vsako leto več mednarodnih prireditev, kjer so kontrole dopinga obvezne. SLOADO s profesionalnim pristopom močno olajša delo in skrb zvezam oziroma številnim organizatorjem. Žal pa so stroški visoki in SLOADO nima možnosti sofinanciranja teh akcij.

Pregled tekmovanj, na katerih je SLOADO po naročilu drugih organizacij izvajal testiranja:

- ✓ Svetovni pokal v alpskem smučanju Zlata lisica (Maribor, januar),
- ✓ Svetovni pokal v para alpskem smučanju (Kranjska Gora, januar),
- ✓ Evropsko prvenstvo v streljanju (Maribor, marec),
- ✓ Svetovni pokal v gimnastiki (Koper, maj),

- ✓ 17. mednarodni atletske miting (Slovenska Bistrica, maj),
- ✓ Evropsko prvenstvo v slalom na divjih vodah (Tacen, junij),
- ✓ Kolesarska dirka po Sloveniji (junij),
- ✓ Evropsko prvenstvo v gorskem teku (Velika planina, julij),
- ✓ Evropsko prvenstvo v odbojki na mivki (Ljubljana, julij),
- ✓ 3D Evropsko prvenstvo v lokostrelstvu (Mokrice, avgust),
- ✓ Evropsko mladinsko prvenstvo v judu (Maribor, september),
- ✓ Svetovno prvenstvo v odbojki U23 (Ljubljana, september),
- ✓ Evropsko prvenstvo v para namiznem tenisu (Laško, september),
- ✓ Ljubljanski maraton (Ljubljana, oktober),
- ✓ Svetovni pokal v športnem plezanju (Kranj, november).

Testiranja so bila izvedena v sodelovanju z 14 mednarodnimi športnimi in protidopinškimi organizacijami.

1.2 WADA AKREDITIRANI LABORATORIJ

Od vsega začetka SLOADO vse svoje vzorce pošilja v laboratoriju Seibersdorf Labor GmbH v Seibersdorfu pri Dunaju. Poleg analiz, ima SLOADO v laboratoriju tudi svoj APMU (Athletes Passport Management Unite) in vso strokovno ter svetovalno pomoč, ki jo potrebuje pri analizah, testiranjih in disciplinskih postopkih.

1.3 NACIONALNA SKUPINA ZA TESTIRANJE - NRTP

Športniki, vključeni v NRTP, morajo posredovati podatke o svoji lokaciji na način, določen v Mednarodnih standardih za testiranja in preiskave. S tem ima protidopinška organizacija možnost, da izbrane športnike testira kadarkoli in kjerkoli, brez predhodnega obvestila.

Tabela 4: Število športnikov v nacionalni skupini za testiranja po četrtletjih leta 2017:

Q1 (I-III)	Q2 (IV-VI)	Q3 (VII-IX)	Q4 (X-XII)
29	41	39	38* + 30

*v Q4 je 38 športnikom individualnih športnih panog potrebno dodati še hokejsko reprezentanco s 30 igralci.

SLOADO je zaradi omejenih sredstev in dodatnih laboratorijskih analiz na podlagi TDSSA morala prilagoditi format NRTP. V 2017 se je NRTP povečeval postopno, predvsem zaradi povečanega števila olimpijskih kandidatov.

1.3.1 ZAHTEVE PROGRAMA POSREDOVANJA LOKACIJ

Neizpolnjevanje zahtev Programa posredovanja lokacij se kaže kot neposredovana prijava lokacije, nespremenjena lokacija ali neuspešno testiranje. Katerekoli tri napake v 12 mesecih pomenijo domnevno kršenje protidopinških pravil, kar športnika vodi v disciplinski postopek, kjer je lahko, v primeru potrditve domnevne kršitve, izločen iz športa.

V letu 2017 je bilo med slovenskimi športniki, člani NRTP zabeleženih:

- 2 neposredovani prijavi lokacije (zaradi neizpolnjevanja zahtev Programa posredovanja lokacij ob začetku četrtertletja) in
- 9 neuspešnih testiranj.

Vsaj 15 napak je bilo podeljenih slovenskim športnikom s strani protidopinških organizacij mednarodnih športnih zvez, kar potrjuje domnevo, da slovenski športniki še vedno ne spoštujejo dovolj zahtev protidopinških pravil in organizacij, ki jih izvajajo.

Slika 3: Mnenje slovenskih trenerjev in športnikov o pogostosti kontrol dopinga in potrebi po nadzoru

2. Upravljanje z rezultati

SLOADO ima vzpostavljen postopek upravljanja z rezultati v primeru kršitev protidopinških pravil v vseh fazah postopka, skladno z Kodeksom, Mednarodnimi standardi in Protidopinškim pravilnikom SLOADO. Za postopke, ki so v pristojnosti SLOADO oz. jih SLOADO prevzame od mednarodnih zvez, so za upravljanje z rezultati pristojni organi: **disciplinska komisija** in **arbitraža v primeru pritožb**.

V letu 2017 je SLOADO vodila en primer, drugega pa MOK in pristojna mednarodna zveza;

- **Špela Bohinc**, plavalka, je z izogibanjem odvzemu vzorca na Olimpijskem bazenu v Kranju dne 14.10.2016 kršila člen 7.3. protidopinškega pravilnika SLOADO, zaradi česar si je prislužila 4 letno izločitev iz športa.
- **Teja Gregorin**, biatlonka, ki je zaradi pozitivnih vzorcev na nadaljnjem testiranju vzorcev odvzetih na Zimskih olimpijskih igrah v Vancouvru v postopku. Primer še ni zaključen.

Slika 4: Mnenje slovenskih trenerjev in športnikov o primernosti kazni za kršitelje protidopinških pravil

3. Terapevtske izjeme

Odbor za podeljevanje terapevtskih izjem pri SLOADO je v letu 2017 podelil 5 terapevtskih izjem.

Terapevtske izjeme (TI) so bile podeljene tipe zdravilnih učinkovin, ki so prikazani v Tabeli 5.

Tabela 5: Tipi zdravilnih učinkovin v odobrenih terapevtskih izjemah v letu 2017

Farmakološka skupina		število TI
S.3	<i>Beta 2 Agonisti</i>	2
S.4	<i>Hormoni in metab. modulatorji</i>	1
S.6	<i>Poživila</i>	1
S.9	<i>Glukokortikosteroidi</i>	1

Osem terapevtskih izjem je bilo izdanih v preteklih letih in jim v letu 2017 še ni potekla veljavnost. Podatki o teh se nahajajo v letnih poročilih prejšnjih let ali v arhivu SLOADO.

Športniki večino dokumentacije, ki je potrebna za odobritev TI, pridobijo sami s pomočjo osebnega/ekipnega zdravnika. Prevodi medicinske dokumentacije v angleški jezik pa so, glede na zahteve WADA v letu 2017, domena Odbora za podeljevanje TI.

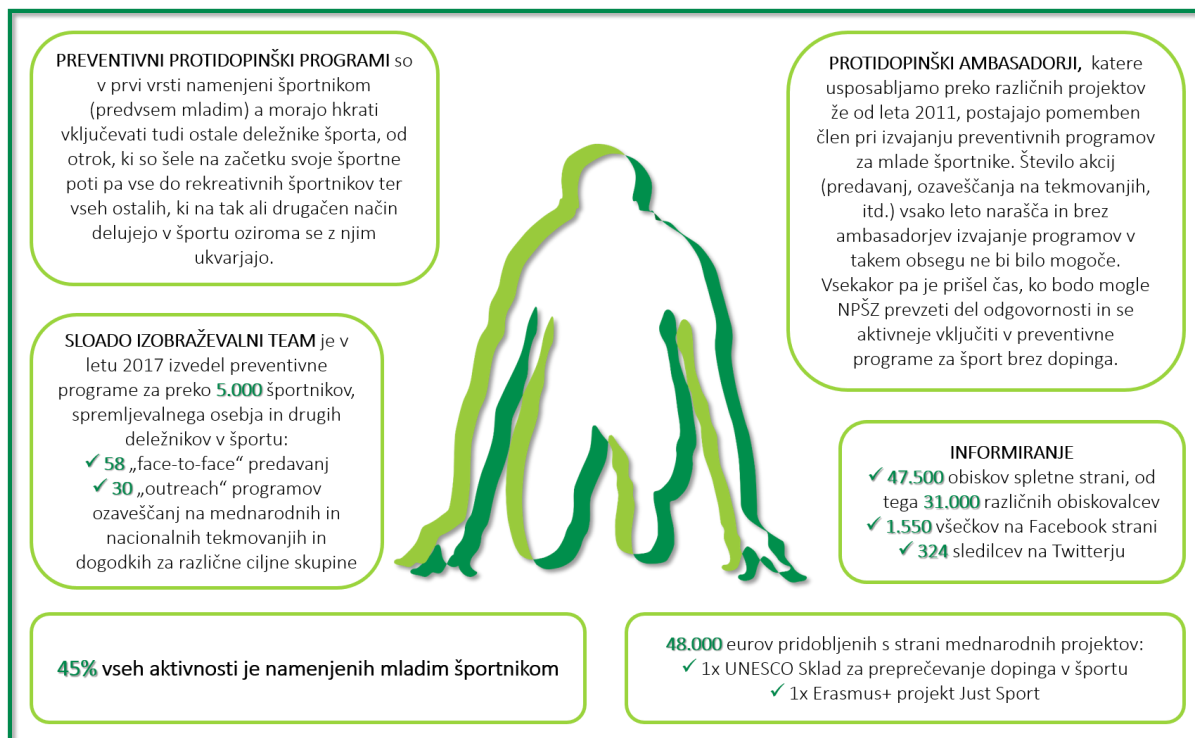
Odbor TI je v letu 2017, dodatno obravnaval še 34 vlog za TI, pri katerih pa je bilo ugotovljeno, da predpisana terapija ne zahteva izdaje TI. Večina teh vlog je bila za zdravila za zdravljenje astme.

Odbor TI je zadolžen tudi za svetovanje športnikom glede uporabe določenega zdravila ali prehranskega dopolnila. Tovrstne komunikacije (telefonski klici in elektronska sporočila) je bilo v letu 2017 kar precej. Zelo veliko je bilo vprašanj v zvezi s prehranskimi dopolnili in nenamerno uporabo dopinga ter seveda preverjanje dovoljene uporabe predpisanih zdravil.

4. Preventivni programi

Slika 5: Povzetek preventivnih programov med leti 2014 in 2017

4.1 IZVAJANJE IN ANALIZA PREVENTIVNIH PROGRAMOV V LETU 2017

Preventivni programi za šport brez dopinga se med seboj nadgrajujejo in potekajo na več stopnjah:

- I. stopnja: programi za učence in učenke OŠ,
- II. stopnja: programi za dijake in dijakinje SŠ,
- III. stopnja: mladi športniki (kadeti, mladinci), člani klubov in nacionalnih reprezentanc v posameznih športnih panogah ter člani nacionalnih reprezentanc na Olimpijskih festivalih evropske mladine (OFEM) in mladinskih olimpijskih igrah (MOI),
- IV. stopnja: nacionalni in vrhunski športniki.

Ob tem potekajo še programi, namenjeni populaciji rekreativnih športnikov, študentom fakultet (FŠ, MF, PF, FF), zdravnikom ter ostalim deležnikom športa.

I. stopnja: programi za učence in učenke OŠ

V šolskem letu 2016/2017 smo prvič začeli uvajati protidopinške vsebine med osnovnošolce in sicer:

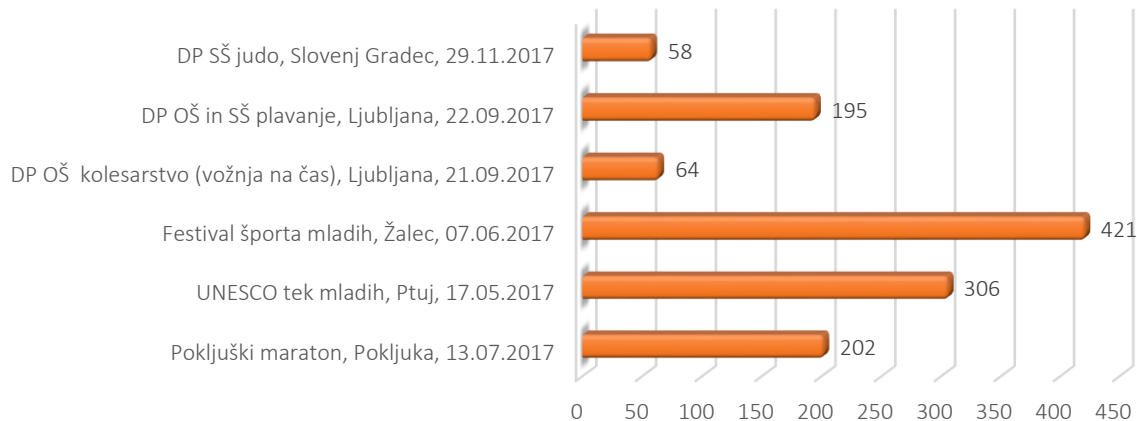
- plakat »Šport brez dopinga«, katerega namen je ozaveščati učence o vrednotah v športu in posledicah dopinga (v tisku),
- ilustrirane knjižice »Šport brez dopinga« za učence prve in druge triade, ki seznanjajo otroke z osnovami čistega športa (v tisku),
- programi ozaveščanja na izbranih šolskih športnih tekmovanjih v ekipnih športih, atletiki, teku na smučeh, plavanju, judu in kolesarstvu ter na UNESCO teku mladih in Festivalu športa mladih.

II. stopnja: programi za dijake in dijakinje SŠ

Programi za dijake SŠ potekajo na dveh stopnjah in sicer:

- plakati »Šport brez dopinga« ter programi ozaveščanja na izbranih šolskih športnih tekmovanjih v ekipnih športih, atletiki, teku na smučeh, plavanju, judu in kolesarstvu ter na Festivalu športa mladih za dijake vseh SŠ,
- protidopinška predavanja za dijake 1. letnikov športnih oddelkov (program, ki poteka od leta 2011 dalje – v prvem letu smo predavanja izvedli za vse 4 letnike, od šolskega leta 2012/2013 pa jih izvajamo na letni ravni za 1. letnike).

Graf 1: programi ozaveščanja na šolskih športnih tekmovanjih za OŠ in SŠ

III. stopnja: mladi športniki (kadeti, mladinci), člani klubov in nacionalnih reprezentanc v posameznih športnih panogah ter člani nacionalnih reprezentanc na Olimpijskih festivalih evropske mladine (OFEM) in mladinskih olimpijskih igrah (MOI)

Za mlade športnike preventivni programi potekajo v obliki:

- protidopinških predavanj na pobudo klubov oz. nacionalnih panožnih športnih zvez,
- protidopinških predavanj na skupnih pripravah kandidatov za nastop na OFEM in MOI na pobudo Olimpijskega komiteja Slovenije,

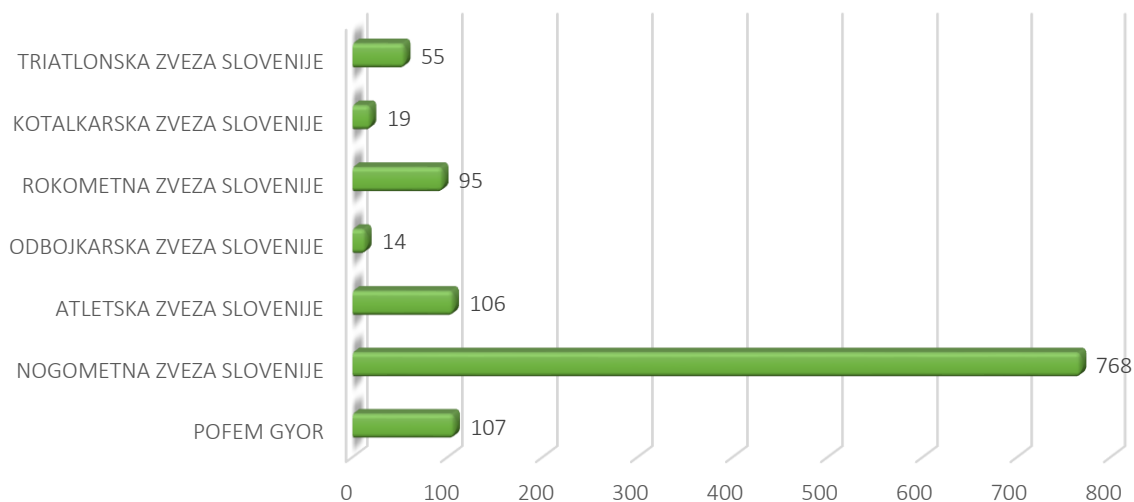
- programov ozaveščanja na nacionalnih in mednarodnih športnih tekmovanjih.

a) Predavanja za mlade športnike

Program se trenutno sistematično izvaja le za izbrane NPŠZ (nogometna, rokometna, košarkarska, hokejska, kolesarska in atletska zveza). V naslednjih letih se bo postopoma vključevalo v program tudi druge zveze. Predavanja se izvajajo v sklopu skupnih priprav reprezentanc oz. v pripravljalnih obdobjih, v nekaterih športnih panogah se izvajajo na regijskem nivoju. Programi potekajo v sodelovanju z NPŠZ in se prilagajajo glede na specifiko posameznega športa.

Predavanja za udeležence Olimpijskih festivalov evropske mladine (OFEM) in Mladinskih olimpijskih iger (MOI) potekajo v sodelovanju z Olimpijskim komitejem Slovenije – Združenjem športnih zvez in se izvajajo v sklopu skupnih priprav udeležencev.

Graf 2: Število udeležencev na predavanjih za mlade športnike po nacionalnih panožnih športnih zvezah

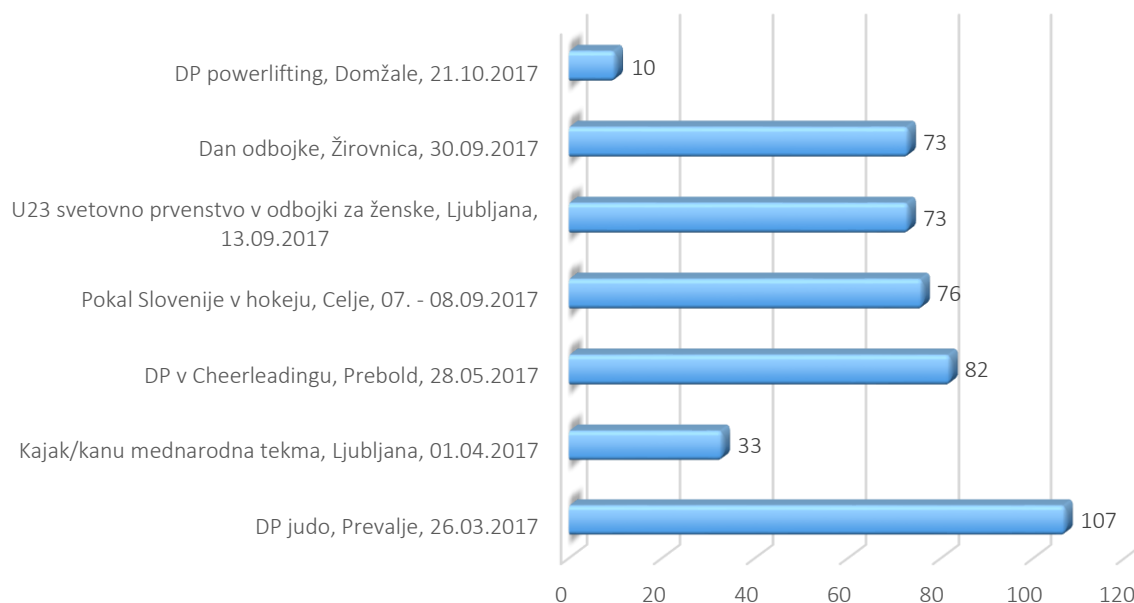

b) Programi ozaveščanja za mlade športnike

Programi ozaveščanja (outreach) potekajo na izbranih mednarodnih in nacionalnih tekmovanjih v sodelovanju z organizatorji tekmovanj oziroma pristojnimi Mednarodnimi in nacionalnimi športnimi zvezami.

Graf 3: Število udeležencev na programih ozaveščanja na nacionalnih in mednarodnih tekmovanjih

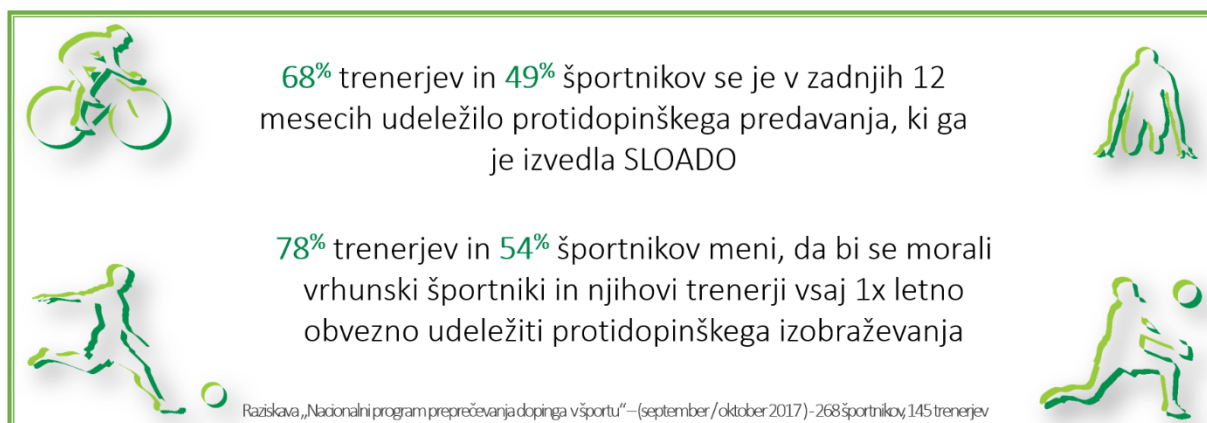

IV. stopnja: vrhunski športniki

Preventivni programi za vrhunske športnike potekajo v obliki predavanj (obvezno pred olimpijskimi igrami) ter ozaveščanj na mednarodnih tekmovanjih. Ob tem za športnike, člane nacionalne skupine za testiranje (NRTP), izvajamo praktične delavnice za uporabo spletne aplikacije ADAMS, preko katere posredujejo svoje lokacije.

V letu 2017 smo v mesecu maju v sodelovanju s Smučarsko zveza Slovenije izvedli protidopinški seminar za kandidate za nastop za ZOI Pjongčang, ki se ga je udeležilo 57 športnikov in članov spremljevalnega osebja. Za leto 2018 se načrtuje priprava protidopinškega priročnika v obliki mobilne aplikacije.

Slika 6: Udeležba slovenskih trenerjev in športnikov na protidopinških predavanjih in mnenje o pogostosti protidopinških izobraževanj

Drugi programi:

Čeprav so v osnovi preventivni protidopinški programi namenjeni predvsem vrhunskim in mladim športnikom, je potrebno v programe vključevati tudi druge ciljne skupine, kot so študentje, medicinsko osebje, rekreativni športniki, itd. Ob tem morajo potekati tudi kampanje, namenjene celotni športni in splošni javnosti, z namenom približati boj za čisti šport čim večjemu številu ljudi.

a) Izobraževalni programi v obliki izbirnih vsebin na fakultetah

Študentom Fakultete za šport so protidopinške vsebine predstavljene v sklopu predmeta »Zdrav življenjski slog« in psihologije (smer športno treniranje), na Medicinski fakulteti v Ljubljani pa v sklopu podiplomskega izobraževalnega programa »Javno zdravje otrok, mladostnic in mladostnikov«. Poleg tega občasno potekajo predavanja tudi na drugih fakultetah.

V letu 2017 smo pričeli s postopkom umestitve izbirnega predmeta »Šport brez dopinga« v program Fakultete za šport, Medicinske fakultete in Fakultete za farmacijo.

b) Preventivni programi za medicinsko osebje

Strokovni team SLOADO na povabilo organizatorjev sodeluje na različnih kongresih, strokovnih srečanjih in seminarjih za medicinsko osebje.

V letu 2017 smo sodelovali na:

- 17. Kokaljevih dnevih, 07. - 08. aprila 2017 v Laškem,
- 8. Mednarodnem kongresu medicine športa, 21. - 22. oktobra v Mariboru.

c) Programi ozaveščanja udeležencev športne rekreacije

V letu 2017 smo izvedli 16 preventivnih programov, katerih se je udeležilo okrog 1.300 rekreativnih športnikov.

V sodelovanju s Športno zvezo Ljubljane SLOADO v sklopu projekta **Razgibajmo Ljubljano** s programi ozaveščanja sodeluje na dogodkih Športna zima, Športna pomlad, Športno poletje in Teden športa v Ljubljani. Programi so namenjeni splošni javnosti s poudarkom na mlajši populaciji.

Z letom 2017 se je SLOADO pridružila akciji **Slovenija kolesari**. Program se izvaja na izbranih prireditvah in poteka v obliki ozaveščanja (5 - 8 prireditev/leto), na večini prireditev pa udeleženci prejmejo informativne letake, pripravljene posebej za to akcijo.

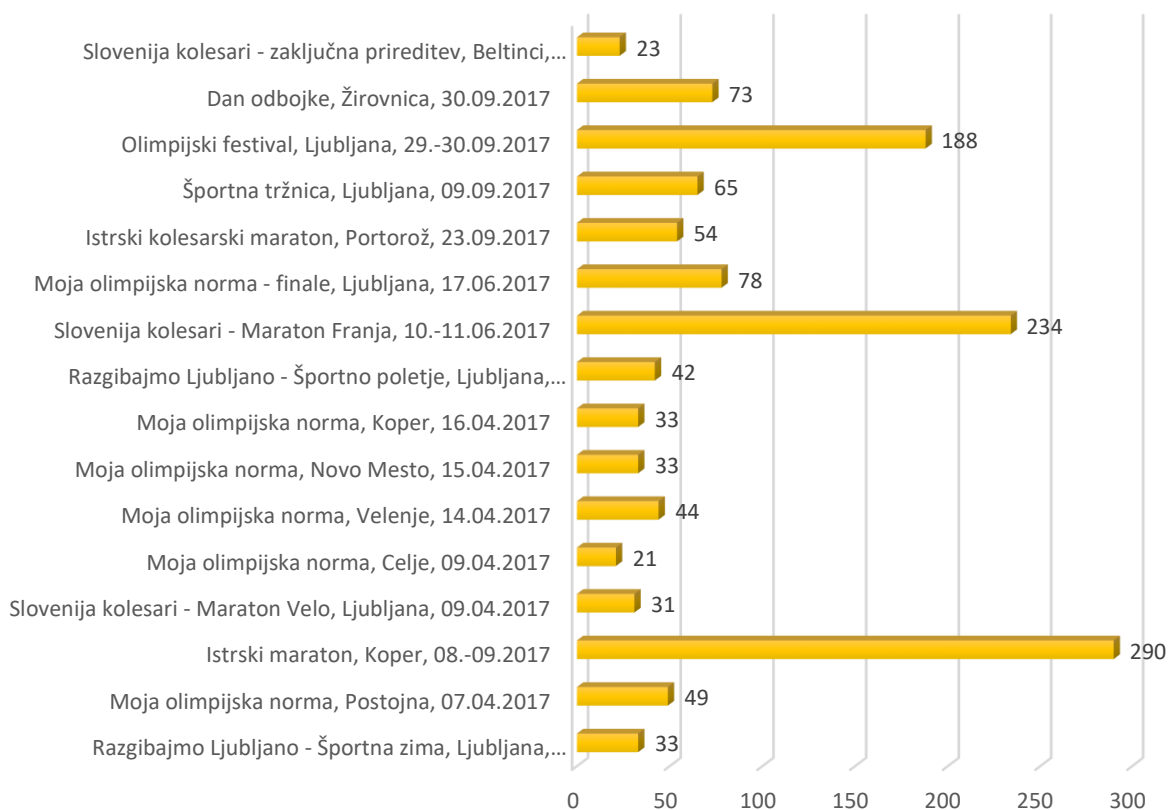
V sodelovanju z Olimpijskim komitejem Slovenije – Združenjem športnih zvez se izvajajo:

- programi ozaveščanja na dogodkih **Moja olimpijska norma** v različnih mestih po Sloveniji,
- program ozaveščanja na **Olimpijskem festivalu**, ki poteka enkrat letno (september) v Ljubljani.

Z Erasmus+ projektom Just Sport, v katerem je SLOADO strokovni partner, preventivne programe širimo tudi med obiskovalce fitnes centrov ter osebne in fitnes trenerje. V začetku leta 2018 bomo v več slovenskih mestih organizirali brezplačne protidopinške seminarje za obiskovalce fitnesov, trenerje in lastnike fitnesov ter tudi ostale rekreativne športnike.

Graf 4: Preventivni programi za rekreativne športnike

Čeprav uporaba prepovedanih snovi med rekreativnimi športniki ne pomeni goljufije v smislu kršenja pravil, so zdravstvene posledice (tako fizične kot psihične) tiste, ki uporabnikom predstavljajo največjo grožnjo. Nekatere študije navajajo, da naj bi se uporaba prepovedanih snovi med rekreativnim športniki Evropske Unije s petih odstotkov v zadnjih dvajsetih letih dvignila na dvajset odstotkov, kar je zaskrbljujoče.

d) Informativni programi v sodelovanju s Slovensko univerzitetno športno zvezo (SUSA)

SLOADO je maja 2017 podpisala dogovor o sodelovanju s Slovensko univerzitetno športno zvezo, katerega namen je ozaveščanje študentov - športnikov. Ozaveščanje poteka v obliki:

- podajanja protidopinških informacij preko družbenih omrežij,
- promocijskih aktivnosti na tekmovanjih (transparenti, plakati, letaki),
- programih ozaveščanja na izbranih tekmovanjih.

e) Kampanja ozaveščanja športne in splošne javnosti – Dan čistega športa (Play True Day)

Pomemben del preventivnih programov v Sloveniji od leta 2016 dalje postaja Dan čistega športa («Play True Day»), mednarodna protidopinška kampanja, ki celotno javnost opozarja na pomembnost boja proti dopingu in širitvi ideje čistemu športu. Na ta dan oz. v tednu pred in po 10. aprilu so tako SLOADO ter nekatere nacionalne panožne športne zveze in društva izvedle številne preventivne aktivnosti ter tako poizkušale dvigniti nivo zavedanja o nevarnostih dopinga v Sloveniji in drugod po Evropi.

Tabela 6: Organizacije, ki so se poleg SLOADO, pridružile kampanji Dan čistega športa v letih 2016 in 2017

	2016	2017
NPŠZ	Nogometna zveza	Nogometna zveza
	Zveza za Ameriški nogomet	Judo zveza
	Zveza za hitrostno rolanje	Kajakaška zveza
	Floorball zveza	Odbojgarska zveza
	Strelska zveza	Hokejska zveza
DRUGE ORGANIZACIJE	Istrski maraton	Istrski maraton
	Razgibajmo Ljubljano	Razgibajmo Ljubljano
	Zavod za šport Ajdovščina	Zavod za šport Domžale
	SŠ s športnimi oddelki	SŠ s športnimi oddelki
		OKS - Moja olimpijska norma
		Slovenija kolesari
	Slovenska univerzitetna športna zveza	

Vsaka starostna skupina zahteva prilagojene metode in gradiva za posredovanja protidopinških vsebin, pri čemer so predvsem najmlajši tisti, kjer je način posredovanja vsebin izrednega pomena. Preventivne programe izvajajo protidopinški ambasadorji (predvsem programe za mlade), strokovni team SLOADO ter vabljeni strokovnjaki z relevantnih področij.

4.2 INFORMIRANJE

Informiranje je namenjeno celotni javnosti s poudarkom na posredovanju osnovnih informacij o boju za čist šport ter posledicah uporabe prepovedanih snovi. Za potrebe informiranja uporabljamo različne metode:

- spletna stran SLOADO www.sloado.si,
- socialna omrežja (Facebook, Twitter, Instagram, You Tube),

- tiskana gradiva (plakati, zloženke, letaki, knjižice, priročniki, ...),
- promocijski materiali (kemični svinčniki, frizbiji, večnamenske vrečke, zapestnice, ...),
- kampanja Dan čistega športa.

4.3 USPOSABLJANJA

Programi usposabljanja so namenjeni osebju za odvzem bioloških vzorcev in protidopinškim ambasadorjem. Usposabljanja se organizirajo glede na potrebe SLOADO.

Novembra je bilo organizirano usposabljanje za 10 novih protidopinških ambasadorjev.

4.4 PROTIDOPINŠKA KONFERENCA IN SEMINARJI

Protidopinška konferenca, licenčni seminar za Uradnike za odvzem vzorcev ter izobraževalni seminar za ambasadorje se organizirajo na letnem nivoju.

9. Protidopinška konferenca

Protidopinška konferenca je bila v sodelovanju z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport in Olimpijskem komitejem Slovenije-združenjem športnih zvez organizirana v mesecu novembru.

Na konferenci so bile predstavljene naslednje vsebine: skladnost Slovenije s Svetovnim protidopinškim programom, preventivni programi za mlade in vrhunske športnike, izbrane strokovne vsebine ter preventivni programi za rekreativne športnike, konferenca pa se je zaključila z okroglo mizo na temo problematike dopinga med mladostniki

Konferenca je bila namenjena športnim administratorjem in spremljevalnemu osebju športnikov, ki delujejo v športnih organizacijah, lastnikom in trenerjem fitnessov ter profesorjem športne vzgoje na srednjih šolah s športnimi oddelki. Prisotnih je bilo 67 udeležencev, od tega 41 predstavnikov in/ali trenerjev 19 Nacionalnih panožnih športnih zvez. Na konferenco so bili, kot vedno, vabljeni tudi mediji.

Seminarji

Licenčni seminarji za Uradnike za odvzem vzorcev in izobraževalni seminarji za protidopinške ambasadorje se izvajajo z namenom izboljšanja znanja, seznanjanja z novostmi in uskladitve dela. Licenčni seminar za Uradnike za odvzem vzorcev je potekal meseca marca, udeležilo se ga je 14 UKD. Izobraževalni seminar za ambasadorje je potekal novembra, udeležilo se ga je 11 protidopinških ambasadorjev.

5. Mednarodni projekti

UNESCO Sklad za preprečevanje dopinga v športu – »Clean sport in schools and at school sport competitions« - vrednost projekta 16.839,27 € (20.000,00 USD)

Projekt, ki poteka v šolskem letu 2017/2018, je namenjen preventivnim protidopinškim programom za osnovne in srednje šole. V sklopu projekta bomo:

- pripravili knjižice za učence I. in II. triade,
- vsem šolam razdelili plakate »Šport brez dopinga«, kjer so preko stripa prikazani razlogi za boj proti dopingu,
- izvedli predavanja za dijake – športnike vseh prvih letnikov gimnazij s športnimi oddelki,
- izvajali programe ozaveščanja na izbranih šolskih športnih tekmovanjih v atletiki, kolesarstvu, teku na smučeh,
- izvedli program ozaveščanja na Festivalu športa mladih.

Erasmus+ – »JUST SPORT« - vrednost projekta 359.240,00 € od tega 31.820,00 € za SLOADO

Projekt, ki poteka od januarja 2017 do junija 2018, je namenjen ozaveščanju rekreativnih športnikov, obiskovalcev fitnes centrov ter trenerjev fitnesa in lastnikov. V sklopu projekta smo oz. bomo:

- med rekreativne športnike razdelili spletne vprašalnike, s pomočjo katerih bomo ugotavljali nivo njihove športne aktivnosti, kulturo uporabe prehranskih dopolnil in /ali prepovedanih snovi ter njihov odnos do zaščite čistega športa,
- pripravili poseben vprašalnik namenjen fitnes trenerjem in lastnikom, s katerim želimo ugotoviti delež uporabnikov prepovedanih snovi med obiskovalci v fitnes centrih v Sloveniji,
- v začetku leta 2018 organizirali več eno do dvodnevni protidopinški seminarjev, namenjenih različnim ciljnim skupinam – rekreativnim športnikom, trenerjem v fitnes centrih in lastnikom fitnes centrov,
- podelili certifikate »Clean Sport Trainer« oz. »Clean Sport Fitnes Centre« trenerjem in lastnikom, ki bodo sodelovali v našem programu (ustreznih prevodov še nismo pripravili),
- fitnes centre, ki bodo sodelovali v projektu, bomo umestili v aplikacijo za pametne telefone, s pomočjo katere bo uporabnikom vidno, kateri fitnes centri v njihovi okolici se zavzemajo za čist šport in jim s tem nudijo varno okolje za vadbo.

6. Svetovanje

SLOADO s svojim sodelavci, svetovalci in odborom za TI izvaja različna svetovanja pri uporabi zdravil, prehranskih dopolnil, protidopinških pravil, laboratorijskih rezultatih in podobno.

Največ je seveda klicev ali elektronskih vprašanj s strani športnikov, njihovega spremljevalnega osebja, zdravnikov, farmacevtov iz lekarn ter s strani organov pregona. Večina vprašanj je namenjena postopkom za pridobitev terapevtskih izjem, saj s tem skrajšamo ali zavrneemo potrebo po postopku za pridobitev terapevtske izjeme. Športniki in tudi njihovi lečeči zdravniki največkrat ne vedo, ali je za posamezne diagnoze in terapije potrebno zaprositi za terapevtsko izjemo oziroma rabijo dodatno potrditev.

Vsa svetovanja potekajo izključno v elektronski komunikaciji predvsem zato, da ohranjamo sledljivost, če bi pri katerem od uporabnikov prišlo do kršitve protidopinških pravil.

7. Žvižgavka – Anonimna prijava nepravilnosti v športu

Žvižgavka je osrednji slovenski športni portal, ki omogoča vsem deležnikom prijavo nepravilnosti v športu. Gre za izjemno aplikacijo, ki vsakemu prijavitelju omogoča popolno anonimno sodelovanje. Portal prijavitelju omogoča spremljanje, kaj se z njegovo prijavo dogaja, kot tudi možnost, da tisti, ki vodijo postopek, od prijavitelja pridobijo dodatne informacije. Portal zagotavlja popolno anonimnost in profesionalnost.

SLOADO je v preteklem letu prejel kar nekaj prijav in jih uporabil pri nadaljnjih preiskavah. Zato ob tej priložnosti vabi vse, ki bi lahko kakorkoli pripomogli pri postopkih preprečevanja dopinga v športu, da uporabijo Žvižgavko, če vedo kaj, kako in kdo izvaja nepravilnosti povezane z dopingom v športu.

Slika 7: Anonimna prijava dopinga v športu

8. Računovodske usmeritve

8.1 POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV OD 1.1.2017 DO 31.12.2017

Celotni prihodki v obravnavanem obdobju so znašali 306.901€, celotni odhodki pa 297.723€. Davek od dohodkov znaša 354€, čisti presežek prihodkov znaša 8.824€ .

8.1.1 PRIHODKI

Tabela 7: prihodki po virih financiranja

	VIR	Leto 2017	Leto 2016
1	MIZŠ	116.133	85.000
2	FŠO	45.179	52.656
3	OKS-ZŠZ	47.744	16.618
4	Storitve	72.688	77.610
5	EU sklad	25.157	59.929
	Skupaj:	306.901	291.813

Pregled prihodkov po virih financiranja v primerjavi s celotnimi prihodki:

FŠO	15%
MIZŠ	38%
OKS	16%
Lastni prihodki	24%
EU projekt	7%

8.1.2 ODHODKI

Tabela8: Odhodki

PROGRAMSKA POSTAVKA	Leto 2017	Leto 2016
1 Kontrole dopinga	135.963	99.865
2 Upravljanje z rezultati	2.078	264
3 Izobraževanje in ozaveščanje	19.318	0
4 Informacijska tehnologija in podpora	6.780	482
5 Založništvo, medijska kampanja, prevajanja	12.694	0
6 Mednarodne obveznosti SLOADO	8.087	5.039
7 Delovanje in materialni stroški	82.573	72.255
8 Erasmus+ PrePLAY	30.230	131.677
Skupaj:	297.723	309.582

8.2 POJASNILA K BILANCI STANJA NA DAN 31.12.2017

Opredmetena osnovna sredstva (AOP 010):

Vrednost opredmetenih osnovnih sredstev na bilančni presečni dan znaša 13.125€. Novo nabavljena v 2017 je bila računalniška oprema.

Kratkoročne poslovne terjatve (AOP 048):

Skupna vrednost kratkoročnih poslovnih terjatev znaša 8.062€, od tega:

- kratkoročne terjatve do kupcev 6.738€, do sestavitve letnega poročila plačano 87% terjatev
- kratkoročna terjatev do FŠO 1.179€
- terjatve do države za davke 145€

Stanje denarnih sredstev (AOP 052):

Na dan 31.12.2017 izkazuje zavod denarna sredstva na računu v višini 30.958€.

Ustanovitveni vložek (AOP 056a):

Ustanovitveni vložek je nakazal Olimpijski komite Slovenije v višini 10.000€.

Presežek prihodkov oz. odhodkov (AOP 069 in 071):

SLOADO izkazuje čisti presežek prihodkov leta 2017 v višini 8.824€ in nepokriti presežek odhodkov iz preteklih let v višini 21.121€.

Kratkoročne poslovne obveznosti (AOP 091):

SLOADO izkazuje stanje kratkoročnih poslovnih obveznosti v skupni vrednosti 54.442€, od tega:

- obveznosti do dobaviteljev za obratna sredstva v višini 39.872€, do sestavitve LP plačano 53% obveznosti
- obveznosti do zaposlencev 5.481€, do sestavitve LP plačane v celoti
- obveznosti do države 7.383€, do sestavitve LP plačano 98% obveznosti
- obveznosti iz naslova podjemnih in avtorskih pogodb 1.706€

Ljubljana, 23.2.2018

Direktor:
Janko Dvoršak